

Rättelse till rådets beslut 2006/974/EG av den 19 december 2006 om det särskilda programmet *Kapacitet för genomförande av Europeiska gemenskapens sjunde ramprogram för verksamhet inom området forskning, teknisk utveckling och demonstration (2007–2013)*

(Europeiska unionens officiella tidning L 400 av den 30 december 2006)

Beslut 2006/974/EG skall vara som följer:

RÅDETS BESLUT

av den 19 december 2006

om det särskilda programmet *Kapacitet för genomförande av Europeiska gemenskapens sjunde ramprogram för verksamhet inom området forskning, teknisk utveckling och demonstration (2007–2013)*

(Text av betydelse för EES)

(2006/974/EG)

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 166.4,

med beaktande av kommissionens förslag,

med beaktande av Europaparlamentets yttrande ⁽¹⁾,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ⁽²⁾, och

av följande skäl:

- (1) Enligt artikel 166.3 i fördraget skall Europaparlamentets och rådets beslut 1982/2006/EG av den 18 december 2006 om Europeiska gemenskapens sjunde ramprogram för verksamhet inom området forskning, teknisk utveckling och demonstration (2007–2013) ⁽³⁾ (nedan kallat "ramprogrammet") genomföras med hjälp av särskilda program med de närmare villkoren för genomförandet, programmets längd och de medel som bedöms nödvändiga.
- (2) Ramprogrammet är uppdelat i fyra typer av verksamhet – gränsöverskridande samarbete kring strategiska teman (*Samarbete*), forskarstyrd forskning baserad på initiativ från forskarvärlden (*Idéer*), stöd till forskares utbildning och karriärutveckling (*Människor*) och stöd till forskningskapacitet (*Kapacitet*). Indirekta åtgärder inom ramen för programmet *Kapacitet* bör genomföras genom detta särskilda program.
- (3) Detta särskilda program bör omfattas av reglerna för företags, forskningscentrums och universitets deltagande i ramprogrammet och för spridning av forskningsresultat (nedan kallade "reglerna för deltagande och spridning").

(4) Ramprogrammet bör komplettera de verksamheter som genomförs i medlemsstaterna och andra gemenskapsåtgärder som krävs för den övergripande strategiska insatsen för genomförandet av Lissabonmålen, parallellt med framför allt de som avser strukturfonderna, jordbruk, utbildning, kultur, konkurrenskraft och innovation, industri, hälsa, konsumentskydd, sysselsättning, energi, transport och miljö.

(5) De verksamheter med inriktning på innovation och små och medelstora företag som skall stödjas inom detta ramprogram bör komplettera verksamhet som genomförs inom ramprogrammet för konkurrenskraft och innovation som kommer att bidra till att överbrygga klyftan mellan forskning och innovation och främja alla former av innovation.

(6) Genomförandet av ramprogrammet kan leda till tilläggsprogram där endast vissa medlemsstater deltar, till att gemenskapen deltar i program som inletts av flera medlemsstater eller till bildandet av gemensamma företag eller andra arrangemang enligt artiklarna 168, 169 och 171 i fördraget.

(7) Detta särskilda program bör utgöra ett bidrag till finansieringen av Europeiska investeringsbankens (EIB) finansieringsfacilitet med riskdelning för att förbättra möjligheterna att få tillgång till lån från EIB.

(8) I enlighet med artikel 170 i fördraget har gemenskapen ingått en rad internationella överenskommelser på forskningsområdet och insatser bör göras för att stärka det internationella forskningsarbetet i syfte att ytterligare

⁽¹⁾ Yttrandet avgivet den 30 november 2006 (ännu ej offentliggjort i EUT).

⁽²⁾ EUT C 185, 8.8.2006, s. 10.

⁽³⁾ EUT L 412, 30.12.2006, s. 1.

integrera gemenskapen i den globala forskarvärlden. Därför bör detta särskilda program vara öppet för deltagande av länder som har slutit avtal i detta syfte och det bör också vara öppet på projektnivå, på grundval av ömsesidiga fördelar, för organ från tredjeländer och internationella organisationer för vetenskapligt samarbete.

- (9) Forskning som bedrivs inom ramen för detta program bör vara förenlig med grundläggande etiska principer, bland annat dem som återspeglas i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna.
- (10) Genomförandet av ramprogrammet bör bidra till att främja hållbar utveckling.
- (11) Man bör se till att ramprogrammet har en sund ekonomisk förvaltning och att det genomförs på ett så effektivt och användarvänligt sätt som möjligt, och att det samtidigt är rättsligt säkert och tillgängligt för alla deltagare, i enlighet med rådets förordning (EG, Euratom) nr 1605/2002 av den 25 juni 2002 med budgetförordning för Europeiska gemenskapernas allmänna budget⁽¹⁾ och kommissionens förordning (EG, Euratom) nr 2342/2002⁽²⁾ om genomförandebestämmelser för den budgetförordningen samt eventuella framtida ändringar.
- (12) Lämpliga åtgärder som står i proportion till Europeiska gemenskapens finansiella intressen bör vidtas för att kontrollera dels hur effektivt det beviljade stödet är, dels hur effektivt medlen används för att förhindra oegentligheter och bedrägerier, och nödvändiga mått och steg bör vidtas för att återkräva stöd som gått förlorat, utbetalats felaktigt eller använts på fel sätt enligt rådets förordning (EG, Euratom) nr 2988/95 av den 18 december 1995 om skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen⁽³⁾, rådets förordning (EG, Euratom) nr 2185/96 av den 11 november 1996 om de kontroller och inspektioner på platsen som kommissionen utför för att skydda Europeiska gemenskapernas finansiella intressen mot bedrägerier och andra oegentligheter⁽⁴⁾ och Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1073/1999 av den 25 maj 1999 om utredningar som utförs av Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (OLAF)⁽⁵⁾.
- (13) Eftersom de åtgärder som är nödvändiga för genomförandet av detta beslut i huvudsak är förvaltningsåtgärder, bör de antas genom det förvaltningsförfarande som anges i artikel 4 i rådets beslut 1999/468/EG av den 28 juni 1999 om de förfaranden som skall tillämpas vid utövandet av

kommissionens genomförandebefogenheter⁽⁶⁾. Å andra sidan väcker forskning som medför användning av mänskliga embryon och stamceller från mänskliga embryon särskilda etiska frågor enligt artikel 4 i det här beslutet. Därför bör åtgärder för finansiering av sådana projekt antas genom det föreskrivande förfarande som anges i artikel 5 i beslut 1999/468/EG.

- (14) Det särskilda programmet Kapacitet bör ha en egen budgetpost i Europeiska gemenskapens allmänna budget.
- (15) När detta program genomförs bör lämplig uppmärksamhet ägnas åt integrering av ett jämställdhetsperspektiv, liksom bland annat arbetsförhållandena, insynen i anställningsprocessen och karriärutvecklingen för forskare som anställts inom ramen för projekt och program som finansieras som åtgärder i detta program. Ramar för detta återfinns i kommissionens rekommendation av den 11 mars 2005 om den europeiska stadgan för forskare och riktlinjer för rekrytering av forskare samtidigt som deras frivilliga natur beaktas.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Det särskilda programmet Kapacitet för gemenskapens verksamhet på området för forskning, teknisk utveckling och demonstration, nedan kallat "särskilda programmet", antas härmed för perioden 1 januari 2007–31 december 2013.

Artikel 2

Inom ramen för det särskilda programmet skall stöd ges till huvudsaker kring kapaciteten hos europeisk forskning och innovation, nämligen

- a) forskningsinfrastruktur,
- b) forskning till förmån för små och medelstora företag,
- c) kunskapsregioner,
- d) forskningspotential,
- e) vetenskapen i samhället,
- f) stöd för en samstämmig utveckling av forskningspolitiken,
- g) internationellt samarbete.

⁽¹⁾ EGT L 248, 16.9.2002, s. 1.

⁽²⁾ EGT L 357, 31.12.2002, s. 1. Förordningen ändrad genom förordning (EG, Euratom) nr 1248/2006 (EUT L 227, 19.8.2006, s. 3).

⁽³⁾ EGT L 312, 23.12.1995, s. 1.

⁽⁴⁾ EGT L 292, 15.11.1996, s. 2.

⁽⁵⁾ EGT L 136, 31.5.1999, s. 1.

⁽⁶⁾ EGT L 184, 17.7.1999, s. 23. Beslutet ändrat genom beslut 2006/512/EG (EUT L 200, 22.7.2006, s. 11).

Genomförandet av detta särskilda program kan ge upphov till tilläggsprogram där endast vissa medlemsstater deltar, deltagande av gemenskapen i program som inletts av flera medlemsstater eller bildande av gemensamma företag eller andra arrangemang enligt artiklarna 168, 169 och 171 i fördraget.

Målen och huvudlinjerna för dessa verksamheter anges i bilaga I.

Artikel 3

I enlighet med bilaga II till ramprogrammet skall det belopp som anses nödvändigt för genomförandet av det särskilda programmet uppgå till 4 097 miljoner euro, varav mindre än 6 % skall utgöras av kommissionens administrativa utgifter. I bilaga II ingår en preliminär uppdelning av detta belopp.

Artikel 4

1. All forskningsverksamhet som genomförs inom det särskilda programmet skall vara förenlig med grundläggande etiska principer.

2. Följande forskningsområden skall inte finansieras genom detta program:

- Forskningsverksamhet som syftar till mänsklig kloning för reproduktionsändamål.
- Forskningsverksamhet som syftar till förändring av människors arvs massa och som kan leda till att sådana förändringar blir ärftliga ⁽¹⁾.
- Forskningsverksamhet som syftar till skapandet av mänskliga embryon utslutande för forskningsändamål eller för produktion av stamceller, inbegripet genom somatisk överföring av cellkärnor.

3. Forskning på mänskliga stamceller, både adulta och embryonala, får finansieras beroende både på innehållet i forskningsförslaget och på regelverket i den eller de berörda medlemsstaterna.

Ansökningar om finansiering av forskning på mänskliga embryonala stamceller skall, i förekommande fall, innehålla detaljerade uppgifter om de åtgärder för tillståndsgivning och kontroll som skall vidtas av de behöriga myndigheterna i medlemsstaterna och om de etiska godkännanden som ges.

För utvinning av mänskliga embryonala stamceller skall strikt tillståndsgivning och kontroll, i enlighet med regelverket i den eller de berörda medlemsstaterna, tillämpas för institutioner, organisationer och forskare.

⁽¹⁾ Forskning om cancerbehandling av gonader får finansieras.

4. En översyn av de forskningsområden som anges ovan skall göras för programmets andra fas (2010–2013) mot bakgrund av vetenskapliga framsteg.

Artikel 5

1. Det särskilda programmet skall genomföras med hjälp av de finansieringssystem som fastställs i bilaga III till ramprogrammet.

2. I bilaga III till detta särskilda program fastställs formaliteterna kring ett anslag till Europeiska investeringsbanken (EIB) för inrättandet av en finansieringsfacilitet med riskdelning.

3. I bilaga IV till detta särskilda program anges ett möjligt initiativ för gemensamt genomförande av nationella forskningsprogram som skulle kunna omfattas av ett separat beslut på grundval av artikel 169 i fördraget.

4. Reglerna för deltagande och spridning skall gälla för detta särskilda program.

Artikel 6

1. Kommissionen skall utarbeta ett arbetsprogram för genomförandet av det särskilda programmet med en detaljerad redogörelse för målen och de vetenskapliga och tekniska prioriteringarna enligt bilaga I, finansieringssystem som skall användas för det område som ansökningsomgångarna avser och tidsplanen för genomförandet.

2. I arbetsprogrammet skall relevant forskningsverksamhet som genomförs av medlemsstaterna, associerade länder samt europeiska och internationella organisationer beaktas, liksom tillförandet av europeiskt mervärde samt effekterna på den industriella konkurrenskraften och relevansen för annan gemenskapspolitik. Det skall uppdateras vid behov.

3. Förslag om indirekta åtgärder inom ramen för finansieringssystemen skall utvärderas och projekt väljas ut med beaktande av kriterierna i artikel 15.1a i reglerna för deltagande och spridning.

4. Arbetsprogrammet får innehålla uppgifter om

- a) organisationer som får bidrag i form av medlemsavgifter,
- b) åtgärder till stöd för särskilda rättsliga enheters verksamhet.

Artikel 7

1. Kommissionen skall ansvara för genomförandet av det särskilda programmet.

2. Förvaltningsförfarandet i artikel 8.2 skall tillämpas när följande åtgärder antas:

- a) Det arbetsprogram som avses i artikel 6 inklusive de finansieringssystem som skall användas, innehållet i ansökningsomgångarna samt de utvärderings- och urvalskriterier som skall tillämpas.
- b) Anpassningar av den preliminära fördelning av det belopp som anges i bilaga II.
- c) Godkännandet av finansieringen av de verksamheter som anges i led a–g i artikel 2, när bidragsbeloppet från gemenskapen enligt detta program är minst 0,6 miljoner EUR.
- d) Utarbetande av mandat för de utvärderingar som anges i artikel 7.2 och 7.3 i ramprogrammet.

3. Det föreskrivande förfarandet i artikel 8.3 skall tillämpas för godkännandet av finansieringen av verksamhet där mänskliga embryon och stamceller från sådana används.

Artikel 8

1. Kommissionen skall biträdas av en kommitté.
2. När det hänvisas till denna punkt skall artiklarna 4 och 7 i beslut 1999/468/EG tillämpas.

Den tid som avses i artikel 4.3 i beslut 1999/468/EG skall vara två månader.

3. När det hänvisas till denna punkt skall artiklarna 5 och 7 i beslut 1999/468/EG tillämpas.

Den tid som avses i artikel 5.6 i beslut 1999/468/EG skall vara två månader.

4. Kommissionen skall regelbundet informera kommittén om hur genomförandet av det särskilda programmet förlöper i stort och i tid tillhandahålla upplysningar om alla de FoTU-åtgärder som föreslås eller finansieras inom detta program enligt vad som anges i bilaga V.

5. Kommittén skall själv anta sin arbetsordning.

Artikel 9

Kommissionen skall sörja för att den oberoende övervakning, bedömning och översyn som föreskrivs i artikel 7 i ramprogrammet genomförs när det gäller den verksamhet som omfattas av det särskilda programmet.

Artikel 10

Detta beslut träder i kraft den tredje dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 11

Detta beslut riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Bryssel den 19 december 2006.

På rådets vägnar

J. KORKEAOJA

Ordförande

BILAGA I

VETENSKAPLIGA OCH TEKNISKA MÅL, HUVUDLINJER FÖR TEMAN OCH VERKSAMHETER

INLEDNING

Syftet med detta särskilda program är att gynna forskningskapaciteten och innovationskraften i Europa och se till att de utnyttjas på ett optimalt sätt. Detta mål skall nås genom att

- forskningsinfrastrukturerna används och utvecklas så effektivt som möjligt,
- de små och medelstora företagens innovationskraft stärks liksom deras möjligheter att dra nytta av forskningen,
- utvecklingen av regionala forskningsstyrda kluster stöds,
- forskningspotentialen i EU:s konvergensregioner och yttersta randområden frigörs,
- vetenskap och samhälle närmar sig varandra så att vetenskap och teknik på ett harmoniskt sätt kan integreras i det europeiska samhället,
- en samordnad utveckling av forskningspolitiken stöds, och
- åtgärder vidtas för att stödja det internationella samarbetet.

Vederbörlig hänsyn kommer att tas till principerna om hållbar utveckling och jämställdhet mellan könen. I verksamheten inom ramen för detta särskilda program kommer när så är relevant även etiska, sociala, rättsliga och bredare kulturella aspekter på forskningsverksamheten samt forskningens potentiella tillämpningar att beaktas, liksom de socioekonomiska effekterna av vetenskaplig och teknisk utveckling och framsyn.

Åtgärder för samordning av program som inte finansieras av gemenskapen får inom ramen för detta särskilda program genomföras med hjälp av ERA-NET och genom att gemenskapen deltar i gemensamt genomförda nationella forskningsprogram (artikel 169 i fördraget) i enlighet med det särskilda programmet *Samarbete*.

Synergi och komplementaritet eftersträvas med gemenskapens andra politikområden och program, såsom gemenskapens regional- och sammanhållningspolitik, strukturfonderna, programmet för konkurrenskraft och innovation, och relevanta utbildningsprogram. ⁽¹⁾

Etiska aspekter

Grundläggande etiska principer skall iakttas vid genomförandet av detta särskilda program och den forskningsverksamhet som följer av det. Hit hör bland annat de principer som framgår av Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, däribland skydd av människans värdighet och liv, skydd av personuppgifter och privatlivet samt av djuren och miljön i enlighet med gemenskapslagstiftningen och de senaste versionerna av gällande internationella konventioner, riktlinjer och uppförandekoder, såsom Helsingforsdeklarationen, Europarådets konvention om mänskliga rättigheter och biomedicin, vilken undertecknades i Oviedo den 4 april 1997, med tilläggsprotokoll, FN-konventionen om barnets rättigheter, Unescos universella deklaration om humangenomet och mänskliga rättigheter, FN-konventionen om bakteriologiska (biologiska) vapen och toxinvapen (BTV), det internationella fördraget om växtgenetiska resurser för livsmedel och jordbruk samt Världshälsoorganisationens (WHO) gällande resolutioner.

Hänsyn kommer också att tas till synpunkterna från den europeiska rådgivande gruppen för etik inom bioteknik (1991–1997) och den europeiska gruppen för etik inom vetenskap och ny teknik (sedan 1998).

I överensstämmelse med subsidiaritetsprincipen och de olika angreppssätt som tillämpas i Europa måste deltagare i forskningsprojekt följa gällande lagar, förordningar och etiska bestämmelser i de länder där forskningen kommer att genomföras. Nationella bestämmelser gäller under alla förhållanden och forskningsverksamhet som är förbjuden i en given medlemsstat eller något annat land kommer inte att erhålla något gemenskapsfinansierat stöd i medlemsstaten eller landet i fråga.

⁽¹⁾ I syfte att underlätta genomförandet av programmet kommer kommissionen, för varje möte i programkommittén enligt dagordningen, i enlighet med fastställda riktlinjer, att stå för utgifterna för en företrädare per medlemsstat, samt en expert/rådgivare per medlemsstat för de punkter på dagordningen där en medlemsstat kräver särskild expertis.

I tillämpliga fall skall deltagarna i forskningsprojekten begära godkännande från relevanta nationella eller lokala etikkommittéer innan FoTU-verksamheten inleds. Kommissionen kommer systematiskt att genomföra etisk granskning av sådana förslag som berör etiskt känsliga frågor eller som inte tillräckligt uppmärksammar etiska aspekter. I särskilda fall kan en etisk granskning genomföras under projektets genomförande.

Ingen forskningsverksamhet som är förbjuden i samtliga medlemsstater kommer att finansieras.

Enligt protokollet om djurskydd och djurens välfärd som fogas till fördraget skall gemenskapen fullt ut ta hänsyn till djurens välfärd när gemenskapens politik utformas och genomförs – detta gäller även forskning. Enligt rådets direktiv 86/609/EEG av den 24 november 1986 om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar om skydd av djur som används för försök och andra vetenskapliga ändamål⁽¹⁾ skall alla experiment utformas så att man undviker att utsätta försöksdjuren för ångest, smärta och lidande i onödan; så få djur som möjligt skall användas; man skall ta i anspråk djur med den lägsta graden av neurofysiologisk känslighet och man skall se till att förorsaka minsta möjliga smärta, lidande, ångest eller bestående men. Förändringar av djurens arvs massa och kloning av djur får endast komma i fråga om syftena är etiskt motiverade och villkoren är sådana att djurens välfärd garanteras och principerna om biologisk mångfald respekteras.

Vid genomförandet av detta program kommer kommissionen regelbundet att övervaka vetenskapliga framsteg och nationella och internationella bestämmelser för att ta hänsyn till utvecklingen.

Forskning om etik i samband med vetenskaplig och teknisk utveckling kommer att genomföras inom ramen för den del av detta program som har rubriken "Vetenskapen i samhället".

1. FORSKNINGSFRASTRUKTUR

Syfte

Att optimera användning och utveckling av Europas bästa forskningsinfrastruktur och bidra till att på alla vetenskapliga och tekniska områden skapa ny forskningsinfrastruktur av intresse för hela Europa som Europas forskarsamhälle behöver för att förbli ledande i forskningsutvecklingen och som kan hjälpa industrin att förstärka sin kunskapsbas och sitt tekniska kunnande.

Tillvägagångssätt

För att Europa skall bli världens mest konkurrenskraftiga och dynamiska kunskapsbaserade ekonomi krävs en modern och effektiv forskningsinfrastruktur för att en ledande roll inom vetenskap och teknik skall kunna intas. Forskningsinfrastrukturer är av stor betydelse för att skapa, sprida, tillämpa och utnyttja kunskap och teknik och därigenom för att främja innovation och bidra till utvecklingen av det europeiska området för forskningsverksamhet. Det blir allt nödvändigare att ha tillgång till denna infrastruktur inom alla områden av vetenskap och teknik samt för evidensbaserat politiskt beslutsfattande. Många forskningsinfrastrukturer har utvecklats från stora anläggningar, som nästan enbart var avsedda för ett särskilt fackområde, till serviceanläggningar som står till förfogande för de mest skilda forskarsamhällen. Informations- och kommunikationstekniken möjliggör en breddning av moderna infrastrukturkoncept till att omfatta distribuerade hårdvaru-, mjukvaru- och innehållssystem med ett enormt ackumulerat värde i form av ett förråd av kunskaper inom många olika fackområden.

Den föreslagna åtgärden kommer framför allt att bidra till att kunskap utvecklas, används och bevaras genom stöd till forskningsinfrastrukturer som går "nedifrån och upp", är inriktade på kompetens och har en målinriktad ansats. Den strategiska moderniseringen av informations- och kommunikationsbaserade e-infrastrukturer samt virtuella infrastrukturer utgör också en drivkraft för förändring av hur forskning bedrivs. Medlemsstaterna kommer fortsatt att spela en viktig roll när det gäller utveckling och finansiering av infrastrukturer.

I samband med gemenskapens ramprogram för forskning och teknisk utveckling avses med begreppet forskningsinfrastruktur de anläggningar och de resurser och tjänster som krävs för att forskarsamhället skall kunna bedriva forskning på alla vetenskapliga och tekniska områden. I denna definition ingår följande, inklusive tillhörande personalresurser:

- Viktig utrustning eller uppsättningar instrument som används vid forskning.
- Kunskapsresurser för vetenskaplig forskning, såsom samlingar, arkiv, strukturerad information eller system för datahantering.

(1) EGT L 358, 18.12.1986, s. 1. Direktivet ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/65/EG (EUT L 230, 16.9.2003, s. 32).

- Informations- och kommunikationsteknikbaserade infrastrukturer såsom Grid, databehandling, program och kommunikationer.
- Varje annan unik enhet som används vid vetenskaplig forskning.

Bidragsberättigade är endast forskningsinfrastrukturer eller nätverk av sådan infrastruktur som är av uppenbart intresse för det europeiska (akademiska, offentliga och industriella) forskarsamhället i fråga om prestanda och tillgänglighet. De måste lämna ett betydande bidrag till utvecklingen av den europeiska forskningskapaciteten.

Beträffande infrastrukturer för tematisk forskning inom det särskilda programmet Samarbete kommer den övergripande samordningen att garanteras av detta program.

Verksamhet

Verksamheten skall omfatta följande åtgärder:

- Användningen av befintliga forskningsinfrastrukturer skall optimeras och deras prestanda förbättras.
- Utvecklingen av nya forskningsinfrastrukturer (alternativt betydande förbättringar av befintliga strukturer) av alleuropeiskt intresse skall främjas och huvudsakligen bygga på arbetet inom Europeiska strategiska forumet för forskningsinfrastruktur (ESFRI).
- Stödåtgärder skall vidtas, däribland stöd till framväxande behov.

1.1 Befintlig forskningsinfrastruktur

Syftet med åtgärderna för utveckling av forskningsinfrastrukturen är att bestämda europeiska infrastrukturers kapacitet och prestanda skall öka, liksom att användarna i högre grad skall använda de möjligheter som erbjuds genom forskningsinfrastrukturer och öka sina investeringar i spetsforskning. Verksamheten kommer att innebära stöd till en optimering av den europeiska forskningsinfrastrukturen genom "integration" av kapaciteter och insatser som leder till den mest effektiva användningen av anläggningar, resurser och tjänster på alla vetenskapliga och tekniska områden och främjar "gränsöverskridande tillgång" till befintliga infrastrukturer.

1.1.1 Integrerande verksamhet

En forskningsinfrastruktur i världsklass kräver mycket stora och långsiktiga investeringar i humankapital och ekonomiska resurser. Den bör nyttjas av ett så stort antal vetenskaps- och kundindustrier som möjligt över hela Europa. Forskningsinfrastrukturens kapacitet och prestanda på gemenskapsnivå behöver dessutom fortlöpande främjas och förstärkas för att tillgodose framväxande och allt större vetenskapliga behov. Detta kan bättre åstadkommas om användning och utveckling (även modernisering) av infrastrukturen stimuleras på ett samordnat sätt.

Gemenskapen bör bidra till detta mål genom att främja integrerande verksamhet. Den kommer att garantera att europeiska forskare, inklusive forskare från industrin samt små och medelstora företag och randområdena samt de yttersta randområdena kan få tillgång till de bästa forskningsinfrastrukturerna för att bedriva sin forskning, genom stöd till ett integrerat tillhandahållande av infrastrukturrelaterade tjänster till forskarsamhället på europeisk nivå och i förekommande fall på internationell nivå. Integrerande verksamheter bör också syfta till att över hela Europa bättre strukturera det sätt varpå forskningsinfrastrukturerna fungerar och att främja deras utveckling både när det gäller kapacitet och prestanda.

Integrerande verksamhet för befintliga forskningsinfrastrukturer kommer att genomföras på följande sätt:

- Genom ansökningsomgångar som går "nedifrån och upp" och leder till en inbördes samordning och sammanslagning av resurser bland infrastrukturoperatörer, i syfte att skapa en samarbetsanda dem emellan. Sådan verksamhet bör också syfta till att bättre strukturera det sätt på vilket forskningsinfrastrukturer fungerar på Europainivå och hur potentiella användare kan få tillgång till dem, främja en gemensam utveckling av kapacitet och prestanda och främja en sammanhållen och tvärvetenskaplig användning av dem.

- Genom s.k. riktade ansökningsomgångar, när sådana riktade åtgärder är av uppenbar nytta för att stödja potentiellt viktiga forskningsinfrastrukturer på lång sikt och skynda på uppbyggnaden av dem på gemenskapsnivå. De skall genomföras i nära samarbete med verksamheten inom temaområdena så att alla åtgärder som vidtas på europeisk nivå inom ramen för gemenskapen motsvarar de behov som finns av forskningsinfrastruktur inom respektive område. Områden kan redan konstateras ⁽¹⁾ där befintliga europeiska infrastrukturer kan användas effektivare och stärkas för att på så sätt uppfylla långsiktiga strategiska behov för aktörer inom den akademiska världen, allmänheten och den industriella forskningen, liksom för samhället i stort. Här ingår bl.a. biovetenskaperna och tillämpningen av dessa, informations- och kommunikationstekniken, utvecklingen av den industriella forskningen och metrologin, stöd till en hållbar utveckling – framför allt på miljöområdet – samt samhällsvetenskap och humaniora.

1.1.2 IKT-baserad e-infrastruktur

Med hjälp av e-infrastruktur kan forskarna använda sig av grundläggande tjänster som bygger på komplexa processer och är utformade så att virtuella samfund kan utnyttja distribuerade IKT-resurser (databehandling, driftskompatibilitet, instrumentering). En förstärkning av den europeiska ansatsen och anknytande europeisk verksamhet på detta område kan ge ett markant bidrag till ett uppsving för den europeiska forskningspotentialen och utnyttjandet av denna, vilket befäster e-infrastrukturernas ställning som en av hörnstenarna inom det europeiska området för forskningsverksamhet, en föregångare för tvärvetenskapliga innovationer och en drivande kraft för förändringar av det sätt på vilket forskning bedrivs. Detta kan också bidra till integration av forskargrupper från randområden och yttersta randområden.

De åtgärder som – på grundval av riktade anbudsfordringar – föreslagits avseende e-infrastruktur, syftar till att gynna en vidareutveckling av kommunikationsinfrastruktur (Geant) och Grid-infrastruktur med hög kapacitet och hög prestanda och av avancerad europeisk datakapacitet med stor vikt på stöd till utrustning i världsklass för användande av distribuerade superdatorer, datalagring och avancerad visualiseringsutrustning. Verksamheten kommer också att ha till syfte att där det är lämpligt öka användningen av sådan utrustning, dess globala betydelse och förtroendet för den genom att man bygger vidare på vad som uppnåtts inom infrastrukturerna Geant och Grid på grundval av öppna standarder för driftskompatibilitet.

Det kommer att vara nödvändigt med samordnat stöd till digitala bibliotek, arkiv, datalagring, datasäkring och nödvändig sammanslagning av resurser på europeisk nivå för att organisera databaser för forskarsamhället och framtida forskargenerationer. Frågan om på vilket sätt förtroendet för dataskiktet av elektroniska infrastrukturer kan öka kommer också att tas upp. De föreslagna åtgärderna syftar också till att förutse och integrera nya krav och lösningar för att underlätta uppkomsten av storskaliga testbäddar för experiment med ny banbrytande teknik och tillmötesgå nya användarkrav, däribland e-lärande. Reflektionsgruppen för e-infrastruktur kommer regelbundet att delta i arbetet genom att tillhandahålla strategiska rekommendationer.

1.2 Ny forskningsinfrastruktur

Genom detta särskilda program kommer upprättandet av ny forskningsinfrastruktur (inklusive betydande förbättringar av befintlig struktur) att främjas med inriktning främst på förberedande steg och på "unik" infrastruktur av avsevärd och alleuropeisk betydelse för uppbyggnad av relevanta vetenskapliga områden i Europa.

1.2.1 Förberedande studier för ny forskningsinfrastruktur

Avsikten är att gynna skapandet av ny forskningsinfrastruktur genom att utlysa ansökningsomgångar "nedifrån och upp", finansiera bidrag till förstudier och utföra genomförbarhetsstudier för ny infrastruktur.

1.2.2 Stöd till uppbyggnad av ny infrastruktur

Avsikten är att gynna skapandet av ny forskningsinfrastruktur i enlighet med principen om "variabel geometri", som huvudsakligen bygger på det arbete som utförts av ESFRI när det gäller utvecklingen av en europeisk färdplan för ny forskningsinfrastruktur. I arbetsprogrammet kommer prioriterade projekt för eventuellt gemenskapsstöd att väljas ut.

Den verksamhet som rör uppbyggnaden av ny infrastruktur kommer att genomföras i två steg på grundval av en förteckning över kriterier som fastställs i ramprogrammet.

⁽¹⁾ Även konstaterade av ESFRI.

— Steg 1: Stöd till förberedelserna

I det första steget ingår ansökningsomgångar begränsade till sådana projekt som prioriteras i arbetsprogrammet. I förberedelserna ingår utarbetandet av de detaljerade uppbyggnadsplanerna, juridisk organisation, förvaltning och flerårig planering av den framtida forskningsinfrastrukturen samt den slutgiltiga överenskommelsen mellan berörda parter. Under denna förberedelsefas kommer kommissionen att agera för att underlätta framför allt de finansieringstekniska mekanismerna för uppbyggnadsfasen.

— Steg 2: Stöd till uppbyggnaden

I det andra steget kommer uppbyggnadsplanerna att genomföras, eventuellt med medverkan av privata finansinstitut, mot bakgrund av nådda tekniska, juridiska, administrativa och ekonomiska överenskommelser med användning av instrument på nationell nivå och gemenskapsnivå som kompletterar varandra (såsom strukturfonderna eller Europeiska investeringsbanken) och i förekommande fall med beaktande av potentialen till vetenskaplig excellens i konvergensregionerna och de yttersta randområdena. Ekonomiskt stöd från ramprogrammet kommer att ges till uppbyggnadsfasen av sådana prioriterade projekt som är i starkt behov av sådant stöd. Besluten för dessa projekt kommer att fattas med hjälp av en mekanism, beroende på den stödform och -nivå som krävs (t.ex. direktbidrag, lån från Europeiska investeringsbanken med täckning genom finansieringsfaciliteten med riskdelning (bilaga III), artikel 171 i fördraget).

1.3 Stödåtgärder, även stöd till framväxande behov

För att denna verksamhet skall bli en framgång krävs en hög grad av samordning inom EU när den europeiska infrastrukturpolitiken för forskning formuleras och antas. Under hela programmets löptid kommer därför stödåtgärder att genomföras för denna samordning och för utvecklingen av internationellt samarbete.

Verksamheten kommer huvudsakligen att utgå från regelbundet återkommande ansökningsomgångar. Syftet är att särskilt stimulera samordningen av nationella program genom ERA-NET-åtgärder, ge stöd till analyser av framväxande behov, till ESFRI:s och eIRG:s arbete, till effektivt genomförande av programmet (t.ex. stöd till konferenser, kontrakt med experter, konsekvensbedömningar m.m.) samt till den internationella dimensionen av den verksamhet som genomförs inom ramen för detta särskilda program. Den verksamhet som genomförs inom denna del av det särskilda programmet Kapacitet gör det också möjligt med avseende på det internationella samarbetet att fastställa vilka behov särskilda tredjeländer har och vilka ömsesidiga intressen som kan ligga till grund för särskilda samarbetsåtgärder, samt att utarbeta länkar mellan de viktigaste forskningsinfrastrukturerna i tredjeländer och infrastrukturer i det europeiska området för forskningsverksamhet.

2. FORSKNING TILL FÖRMÅN FÖR SMÅ OCH MEDELSTORA FÖRETAG

Syfte

Att stärka europeiska små och medelstora företags innovationsförmåga och deras bidrag till utveckling av nya teknikbaserade produkter och marknader genom att hjälpa dem att lägga ut forskning på entreprenad, öka deras forskningsansträngningar, utvidga deras nätverk, bättre utnyttja forskningsresultat och förvärva tekniskt kunnande samt överbygga klyftan mellan forskning och innovation.

Tillvägagångssätt

De små och medelstora företagen är kärnan i det europeiska näringslivet. De bör vara en nyckelkomponent i innovationssystemet och i den kedja som leder från kunskap till nya produkter, processer och tjänster. Europas små och medelstora företag står inför ökad konkurrens både på den inre marknaden och världsmarknaden och måste därför öka sitt kunnande och sin forskning, främja utnyttjandet av forskning, utöka sin verksamhet geografiskt och internationalisera sina kunskapsnätverk. De flesta medlemsstaters åtgärder till förmån för små och medelstora företag varken gynnar eller stöder gränsoverskridande forskningssamarbete och tekniköverföring. Det krävs åtgärder på EU-nivå för att komplettera och förbättra effekterna av åtgärder som vidtagits på nationell och regional nivå.

Särskilda åtgärder kommer att genomföras till stöd för små och medelstora företag eller sammanslutningar av sådana företag som är i behov av att lägga ut forskning på entreprenad: främst små och medelstora företag med litet eller medelhögt teknikutnyttjande och med liten eller ingen forskningskapacitet. Forskningsintensiva små och medelstora företag kan delta som leverantörer av forskningstjänster eller lägga ut forskning på entreprenad för att komplettera sin egen forskningskompetens. Dessa åtgärder kommer att vidtas inom hela det vetenskapliga och tekniska området nedifrån och upp. Åtgärderna kommer att inbegripa stöd till demonstration och annan verksamhet för att underlätta utnyttjandet av

forskningsresultat och därigenom ombesörja komplementaritet med programmet för konkurrenskraft och innovation. Vid utvärderingen av projektförslagen skall hänsyn tas till den förväntade ekonomiska effekt projekten har för små och medelstora företag. Ekonomiska medel kommer att tilldelas genom två program: Forskning för små och medelstora företag och Forskning för sammanslutningar av små och medelstora företag.

Det första riktar sig främst till företag med lågt till medelhögt tekniskt utnyttjande och med liten eller ingen forskningskapacitet, men också till forskningsintensiva små och medelstora företag som måste lägga ut forskning på entreprenad för att komplettera sin huvudsakliga forskningskapacitet. Det andra riktar sig till sammanslutningar av små och medelstora företag som normalt sett har störst möjlighet att känna till och identifiera sina medlemmars gemensamma tekniska problem, agera på deras vägnar och arbeta för att forskningsresultat sprids och tillämpas.

Samordnings- och stödåtgärder inom ramen för forskning till förmån för små och medelstora företag kommer att inbegripa samordning av nationella/regionala program som är inriktade på små och medelstora företag och stöder bästa praxis, spridning och utnyttjande av resultat, främjande av små och medelstora företags tillgång till sjunde ramprogrammet och konsekvensbedömning.

Åtgärderna kan också bygga på tillämpliga nationella forskningsprogram som kompletterar forskningsverksamheten nedan (¹).

Utöver dessa särskilda åtgärder kommer små och medelstora företags deltagande i ramprogrammet också att uppmuntras och underlättas. När innehållet i temaområdena inom det särskilda programmet Samarbete utvecklas tas hänsyn till forskningsbehovet och forskningspotentialen inom dessa företag. Programmet kommer allt efter område och ämne att genomföras genom projekt av olika storlek och omfattning.

Vid genomförandet av gemenskapens ramprogram för forskning, teknisk utveckling och demonstration kommer komplementaritet och synergi med åtgärder inom ramprogrammet för konkurrenskraft och innovation att säkerställas för att främja och underlätta små och medelstora företags deltagande i gemenskapens ramprogram för forskning, teknisk utveckling och demonstration.

Verksamhet

Följande två typer av program är avsedda för små och medelstora företag:

Forskning för små och medelstora företag

Inom detta program får små grupper av innovativa företag hjälp att lösa gemensamma eller kompletterande tekniska problem. Projekt med relativt kort löptid måste inriktas på innovationsbehoven hos de små och medelstora företag som lägger ut forskning på entreprenad till FoTU-aktörer och vara i högsta grad möjliga för företagen i fråga att dra nytta av.

Forskning för sammanslutningar av små och medelstora företag

Inom detta program får sammanslutningar av små och medelstora företag stöd för att med hjälp av den forskning som krävs utveckla tekniska lösningar på problem som är vanligt förekommande hos många av dessa företag i särskilda industrisektorer eller segment av värdekedjan. Det kan gälla att t.ex. utveckla eller efterleva europeiska normer och standarder eller uppfylla lagstiftningskrav på områdena hälsa, säkerhet och miljöskydd. Projekt som kan löpa under flera år måste drivas av sammanslutningar av små och medelstora företag som lägger ut forskning på entreprenad till FoTU-aktörer till förmån för sina medlemmar och måste omfatta ett antal enskilda små och medelstora företag.

Programmen har följande gemensamt:

- Även andra företag och slutanvändare kan delta om det är i de deltagande företagens eller sammanslutningarnas intresse.
- Utöver forskning bör projekten även omfatta verksamhet som gynnar införande och effektivt utnyttjande av forskningsresultaten, såsom provning, demonstration, utbildning, tekniköverföring, kunskapshantering och immaterialrättsligt skydd. Verksamhet för effektiv spridning av forskningsresultat till sammanslutningarnas medlemmar och, när så är lämpligt, därutöver, bör också ingå i projekt inom programmet forskning för sammanslutningar av små och medelstora företag.
- Särskilda regler gäller för ägande och tillträdesrätt inom de båda typerna av program.

(¹) Här kan ingå ett eventuellt gemensamt genomförande av program, vilka bygger på Eureka, till förmån för små och medelstora företag som bedriver forskning.

En klar inriktning kommer att vara stöd till forskningsprojekt. Stöd kommer dessutom att beviljas till nationella system för finansiellt stöd till små och medelstora företag eller sammanslutningar av små och medelstora företag som utformar förslag till åtgärder enligt Forskning till förmån för små och medelstora företag i syfte att uppmuntra inrättandet av nya nationella system eller utvidgning av befintliga sådana.

3. KUNSKAPSREGIONER

Syften

Att stärka de europeiska regionernas forskningspotential, särskilt genom att uppmuntra och stödja utvecklingen i hela Europa av regionala forskningsstyrda kluster som binder samman högskola, forskningscentrum, företag och regionala myndigheter.

Tillvägagångssätt

Regionernas betydelse som viktiga aktörer för forskning och utveckling (FoU) i EU erkänns i allt högre grad. Samtidigt finns det tecken på att FoU-investeringar förbättrar den regionala attraktionskraften samtidigt som de ökar konkurrenskraften hos lokala företag. FoU-intensiva kluster tillhör de bästa drivkrafterna för sådana investeringar som ger direkta fördelar i form av större lokala konkurrensfördelar med positiva effekter för tillväxten och antalet arbetstillfällen. Genom pilotåtgärden "Kunskapsregioner" 2003 ⁽¹⁾ bekräftades dessa klusters betydelse och intresset av att stödja och uppmuntra utvecklingen av dem.

Denna åtgärd skall göra det möjligt för europeiska regioner att öka sin kapacitet för FoTU-investeringar samtidigt som möjligheterna för aktörerna i dessa regioner att framgångsrikt delta i europeiska forskningsprojekt och underlätta uppkomsten av kluster blir så stora som möjligt och därigenom främja den regionala utvecklingen i Europa. Åtgärderna kommer att underlätta skapandet av regionala kluster som bidrar till utvecklingen av det europeiska forskningsområdet. Strukturfonderna skall i högre grad användas vid FoU-investeringar och -verksamhet genom ökad samverkan mellan regionalpolitik och forskningspolitik, framför allt genom att sådana regionala forskningsstrategier utarbetas som regionala myndigheter kan införliva i sina planer för ekonomisk utveckling.

Samarbete mellan angränsande regioner i olika medlemsstater skall särskilt uppmärksammas.

Åtgärden kunskapsregioner har till syfte att stödja fastställandet och genomförandet av optimala strategier för utveckling av FoU-styrda kluster. Framför allt kommer den att öka de regionala forskningsplanernas betydelse och effektivitet genom erfarenhetsutbyte, främja och stärka samarbetet mellan klustren och gynna en hållbar utveckling av befintliga FoU-styrda kluster samtidigt som den främjar grogrunden för nya, särskilt inom framväxande kunskapsregioner. Stöd kommer huvudsakligen att ges till efterfrågestyrda och problemorienterade projekt inriktade på särskilda tekniska områden eller sektorer ⁽²⁾.

Denna åtgärd omfattar alla regioner, även konvergensregioner ⁽³⁾.

Verksamhet

I projekten kommer i regel regionala myndigheter, regionala utvecklingsorgan, universitet och högskolor, forskningscentrum och industrier att ingå, liksom i tillämpliga fall organisationer inom områdena tekniköverföring, finansiella tjänster och det civila samhället. Projekt som rör kunskapsregioner omfattar följande verksamhet:

- Analys, utveckling och genomförande av forskningsagendor för regionala eller gränsöverskridande kluster och samarbete dem emellan. Här ingår analyser och en genomförandeplan som är inriktad på FoU-kapacitet och -prioriteringar. Inom projekten kommer framsyn, benchmarking eller andra metoder att användas för att visa på förväntade fördelar, såsom förbättrade kopplingar mellan inblandade kluster, optimerat deltagande i europeiska forskningsprojekt och större påverkan på den regionala utvecklingen. Även interregionala pilotåtgärder kan utarbetas inom dessa. Dessa åtgärder syftar särskilt till att främja förbättrad komplementaritet mellan regionala gemenskapsfonder och andra gemenskapsfonder och nationella fonder.

⁽¹⁾ En pilotåtgärd rörande Kunskapsregioner infördes i 2003 års gemenskapsbudget på initiativ av Europaparlamentet. Denna följdes av en anbudsinfördran under det sjätte ramprogrammet för forskning, teknisk utveckling och demonstration (2004) inom ramen för programmet om en samstämmig utveckling av forskningspolitiken.

⁽²⁾ Detta utesluter inte att olika tekniska områden kombineras när så är lämpligt.

⁽³⁾ Konvergensregioner är de regioner som anges i artikel 5 i rådets förordning (EG) nr 1083/2006 av den 11 juli 2006 om allmänna bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden och Sammanhållningsfonden samt om upphävande av förordning (EG) nr 1260/1999 (EUT L 210, 31.7.2006, s. 25. Rättad i EUT L 239, 1.9.2006, s. 248). Här ingår regioner som omfattas av konvergensmålet, regioner som kan få stöd ur Sammanhållningsfonden samt de yttersta randområdena.

- Mentorsverksamhet, grundad på FoU-inriktad klusterbildning, mellan högt utvecklade regioner och andra med mindre utvecklad forskningsprofil. Gränsöverskridande regionala konsortier kommer att mobilisera och knyta till sig forskningsaktörer inom den akademiska världen, näringsliv och myndigheter för att arbeta fram riktlinjer för de regioner som har satsat minst på teknisk utveckling.
- Initiativ för att förbättra integrationen av forskningsaktörer och institutioner i regionala ekonomier genom samverkan på klusternivå. Häri ingår gränsöverskridande verksamhet för att förbättra kontakterna mellan forskningsaktörerna och det lokala näringslivet samt relevant klusteröverskridande verksamhet. I syfte att visa nyttan av integrationen kan denna verksamhet bidra till att upptäcka FoTu-komplementaritet.

Stöd kommer också att ges för verksamhet som skall främja systematiskt och ömsesidigt informationsutbyte och samspel mellan projekt av liknande slag och, i tillämpliga fall, med åtgärder som ingår i andra relevanta gemenskapsprogram (seminarier för analys och syntes, rundabordskonferenser, publikationer m.m.) med särskild betoning på medverkan särskilt av kandidatländer och associerade länder samt medlemsstater som anslöt sig till EU efter den 1 maj 2004.

4. FORSKNINGSPOTENTIAL

Syfte

Att stimulera genomförandet av det utvidgade EU:s hela forskningspotential genom att frigöra och utveckla befintlig eller ny excellens i EU:s konvergensregioner och yttersta randområden, samt bidra till att stärka forskarnas förmåga att framgångsrikt delta i forskningsverksamhet på gemenskapsnivå.

Tillvägångsätt

För att stödja förverkligandet av den utvidgade unionens fulla forskningspotential kommer en särskild åtgärd att verka för att frigöra forskningsgruppernas potential, framför allt i de konvergensregioner och yttersta randområden inom EU som idag inte utnyttjar sina möjligheter till fullo eller som behöver ny kunskap och stöd för att utnyttja sin potential. Åtgärden kommer i hög grad att bygga vidare på tidigare och befintliga åtgärder, såsom de europeiska spetsforskningscentrumen i de dåvarande anslutnings- och kandidatländerna inom det femte ramprogrammet och Marie Curiegäststipendiet för kunskapsöverföring. Den kommer också att komplettera de åtgärder som skall genomföras av Europeiska socialfonden inom ramen för den nya sammanhållningspolitiken (2007–2013) och som är inriktade på att utveckla den mänskliga potentialen inom forskning på nationell nivå i de stödberättigande områdena.

Genom att inrikta sig på ett förstärkt och utvidgat samarbete mellan dessa forskningsgrupper och forskningscentrum i andra EU-medlemsstater eller associerade länder tas ett viktigt steg mot att frigöra deras potential och, i och med det, garantera dem en hållbar utveckling på lång sikt. Genom att deras internationella exponering, erkännande och ledarskapspotential optimeras, liksom kvaliteten på deras forskare, kommer dessa forskningsgrupper att synas mer och lättare kunna delta i det europeiska området för forskningsverksamhet.

Verksamhet

Denna åtgärd gynnar framför allt strategiska partnerskap, däribland partnersamverkan mellan forskningsgrupper från både den offentliga och den privata sektorn i konvergensområdena eller EU:s yttersta randområden, utsedda på grund av kvalitet och hög potential, och väletablerade forskningsgrupper på andra platser i Europa. Särskild vikt kommer att fästas vid de långtidseffekter som väntas av partnerskapet, både på EU-nivå och på regional nivå. Åtgärden kommer att omfatta stöd till de utvalda forskningsgrupperna i de aktuella regionerna i syfte att förverkliga deras fulla potential (dvs. ökad kunskap, ytterligare kompetensutveckling, bl.a. när det gäller förvaltning av forskning, och ökad synlighet). Följande verksamhet inom ramen för de forskningsprogram som utvecklats inom det strategiska partnerskapet berättigar till stöd:

- Utbyte av sakkunskap och erfarenhet genom gränsöverskridande utbyte av forskare mellan de utvalda centrumen i de aktuella regionerna och en eller flera partnerorganisationer i en annan EU-medlemsstat eller ett annat associerat land, med inbyggda mekanismer för obligatoriskt återvändande för den personal från de utvalda centrumen som deltagit i utbytet.
- Rekrytering av hemvändande erfarna forskare och företagsledare av utvalda centrum för befintlig eller ny excellens för att dessa skall överföra kunskap till eller utbilda andra forskare, bland annat för att uppmuntra de medborgare som har lämnat landet att återvända.
- Förvärv och utveckling av viss forskningsutrustning och utveckling av en omgivning som gör det möjligt för de utvalda centrumen för befintlig och ny excellens att stödja forskningsprogram inom det strategiska partnerskapet.

- Anordnande av seminarier och konferenser för att underlätta regionalt, nationellt och internationellt kunskapsutbyte, med deltagande av både de utvalda centrumens egen forskningspersonal och inbjudna forskare från andra länder. Detta skall ske för att utveckla de utvalda centrumens förmåga att erbjuda internationell utbildning, öka deras internationella ryktbarhet och få forskningspersonal från de utvalda centrumen att delta vid internationella konferenser eller kortare utbildningar i syfte att utbyta kunskap, bilda nätverk och ta del av en mer internationell miljö.
- Spridning av information och reklamverksamhet för att få de utvalda centrumen och deras verksamhet att synas mer.

Oberoende av detta stöd tillhandahålls dessutom inom ramen för denna åtgärd utvärderingsmöjligheter varigenom alla forskningscentrum i de aktuella regionerna, vare sig de ansöker om finansiering eller ej, kan få nivån på sin allmänna forskningskvalitet och infrastruktur bedömd genom en internationell oberoende expertutvärdering. Denna utvärdering genomförs av framstående internationella experter som är oberoende och som utsetts av kommissionen.

5. VETENSKAPEN I SAMHÄLLET

Syfte

I syfte att bygga ett öppet, effektivt och demokratiskt europeiskt kunskapssamhälle är målet att stimulera en harmonisk integration av de vetenskapliga och tekniska ansträngningarna samt tillhörande forskningspolitik i det europeiska sociala nätet, genom att på europeisk nivå uppmuntra eftertanke och debatt om vetenskap och teknik och om hur de förhåller sig till samhälls- och kulturlivets hela spektrum.

Tillvägagångssätt

"Vetenskapen i samhället" innebär en avsevärd utvidgning och förlängning av den pilotstudie som genomfördes inom det sjätte ramprogrammet, vilket sammanfaller med den europeiska forskningspolitikens ökade ambitionsnivå.

De europeiska samhällenas utveckling hänger till stor del samman med deras förmåga att skapa, utnyttja och sprida kunskap och utifrån det ständigt finna nya vägar. Den vetenskapliga forskningen spelar, som en del av den s.k. kunskapstriangeln av forskning, utbildning och innovation, en viktig roll i detta hänseende och bör även i framtiden utgöra en av de drivande krafterna för tillväxt, välbästand och hållbar utveckling.

För att nå detta mål är det absolut nödvändigt att skapa en social och kulturell miljö som gynnar en framgångsrik och användbar forskning. Detta innebär att legitima samhällsliga angelägenheter och behov beaktas, vilket leder till en utvidgad demokratisk debatt med en mer engagerad och informerad allmänhet och bättre villkor för kollektiva beslut i vetenskapliga frågor och möjligheten för det civila samhällets organisationer att lägga ut forskning inom sina intresseområden på entreprenad. Det bör också ge ett gynnsamt klimat för vetenskapliga ambitioner och nya forskningsinvesteringar med påföljande spridning av kunskap, vilket utgör grundpelaren i Lissabonstrategin. Denna verksamhet syftar även till att integrera kvinnor fullt ut i den vetenskapliga världen.

Denna del av programmet Kapacitet kommer sedan att inriktas på att skapa förutsättningar som gör en sådan gynnsam miljö till regel snarare än undantag i Europa.

Först och främst måste risken för en vetenskaplig klyfta i våra samhällen hanteras. Den skiljer dem som inte har tillgång till relevant kunskap från det lilla fåtal som har det och dem som inte har möjlighet att påverka forskningspolitiska beslut från dem som har den möjligheten. Detta leder till att allmänheten blir tveksam till de potentiella fördelarna med vetenskap och teknik och till att de faktiskt underordnas allmän kontroll. Å ena sidan välkomnas ökad forskning för att dagens olösta problem skall kunna hanteras (sjukdomar, miljöförstöring, epidemier, arbetslöshet m.m.) och för att följderna av dem skall kunna hanteras bättre i framtiden. Å andra sidan är allmänheten misstänksam till vissa av vetenskapens användningsområden och till hur egenintresset kan påverka beslutsprocessen.

Anledningarna till att vetenskapen ofta inte i tillfredsställande grad har integrerats i samhället är bland annat följande:

- Allmänheten deltar inte i tillräcklig grad när vetenskapliga prioriteringar görs och strategier fastställs. Här skulle en bredare debatt annars vara möjlig om möjliga risker och konsekvenser.
- Det finns en växande skepsis gentemot viss vetenskaplig utveckling, en känsla av att ha förlorat kontrollen, och obesvarade frågor beträffande respekten för grundläggande värden.

- Vetenskapen betraktas som en värld isolerad från den ekonomiska och sociala verkligheten.
- Objektiviteten ifrågasätts hos vetenskapliga bevis som ställs till förfogande för offentligt politiskt beslutsfattande.
- Kvaliteten på den vetenskapliga information som är tillgänglig för allmänheten är bristfällig.

Den valda strategin har till syfte att

- göra mekanismerna för tillgång till och validering av den sakkunskap som krävs för att underbygga en stabilare politik mer demokratiska och öppna,
- fastställa riktmärken för en etiskt hållbar forskning mot bakgrund av grundläggande rättigheter,
- göra det möjligt för Europa att spela en mer aktiv roll globalt sett i debatten om och främjandet av gemensamma värden, lika möjligheter och samhällsdialog,
- överbrygga klyftan mellan dem som har en vetenskaplig utbildning och resten av befolkningen, och främja en positiv hållning till vetenskapskultur i allmänhetens omedelbara närhet (genom att engagera städer, regioner, stiftelser, forskningscentrum, museer, det civila samhällets organisationer, m.m.),
- uppmuntra till samhällsdialog om forskningspolitik och stimulera det civila samhällets organisationer att i högre grad delta i forskningsverksamhet,
- utforska vägar att förbättra styrningen av det europeiska forsknings- och innovationssystemet,
- förmedla en bild av vetenskap och forskare som är meningsfull för alla, särskilt för ungdomar,
- främja kvinnors framsteg inom vetenskapliga karriärer och bättre utnyttja deras yrkesmässiga och vetenskapliga förmågor till förmån för hela samhället, samt
- förnya kommunikationen om vetenskap och gynna moderna metoder för att nå bättre effekt och hjälpa forskare till nära samarbete med fackfolk inom medievärlden.

Vetenskapen i samhället kommer att genomföras genom följande åtgärder:

- Strategirelaterade åtgärder och forskning som får stöd direkt från detta tema.
- Samarbete mellan medlemsstater där gemensamma mål fastställs och nationella förfaranden förstärks enligt den öppna samordningsmetoden.
- Främjande, stöd och övervakning av att frågor inom området Vetenskapen i samhället används i andra delar av ramprogrammet och av effekterna av detta ⁽¹⁾. Den övergripande samordningen av frågor av betydelse för Vetenskapen i samhället, både inom ramprogrammet och annan relevant gemenskapsverksamhet (t.ex. i samband med utbildning och kultur), kommer att säkerställas inom detta tema.

Åtgärder kommer att genomföras på följande tre områden:

Första åtgärdsområdet: En mer dynamisk styrning av förhållandet mellan vetenskap och samhälle.

Förstärkning och förbättring av det europeiska vetenskapssystemet

Förväntningarna på att det europeiska vetenskapssystemet skall bevara vår innovationspotential är så stora att samhället måste få djupare insikt i hur systemet är uppbyggt, dess interna ekonomi, föreskrifter och bruk. Följande tre aspekter av vidsträckt betydelse skall behandlas, med fokus på aktörerna och dynamiken i det europeiska området för forskningsverksamhet:

- Förbättrat utnyttjande av vetenskapliga råd och sakkunskap vid beslutsfattandet i Europa (inklusive riskhantering), övervakning av effekterna av detta samt utveckling av praktiska instrument och tillvägagångssätt (t.ex. elektroniska nätverk).

⁽¹⁾ Även den etiska granskningen av förslag som innehåller känsliga frågor inom det särskilda programmet *Samarbete*.

- Ökat förtroende för och självreglering inom forskarsamfundet.
- Uppmuntran till debatt om informations spridning, bl.a. om tillgången till vetenskapliga resultat och framtiden för vetenskapliga publikationer, med beaktande bland annat av åtgärder för att öka allmänhetens tillgång.

Bredare engagemang för att förutse och klargöra politiska, samhälleliga och etiska frågor

Samhällets önsningar och intressen samt grundläggande etiska principer måste integreras bättre i hela forskningsprocessen så att ett tryggare och mer konstruktivt klimat skapas för forskarna och samhället som helhet. Här är följande tre aspekter relevanta:

- Ett bredare deltagande i debatten om vetenskapsrelaterade frågor.
- Förutsättningar för en saklig debatt om etik och vetenskap.
- Ökad tonvikt på diskussion om de sociala forskningsaspekterna i forskarsamhället.

Bättre förståelse för vetenskapens och teknikens plats i samhället

För att få förhållandet mellan vetenskap och samhälle belyst genom förnuftig politik måste den kunskap som finns samlad inom historia, vetenskapligt och tekniskt arv, sociologi och filosofi utvidgas, konsolideras och spridas på europeisk nivå. Därför bör forskare från dessa olika fackområden bilda nätverk för att strukturera forskning och debatter på ett sätt som tydliggör vetenskapens roll i uppbyggnaden av det europeiska samhället och dess identitet. Framför allt bör följande betonas:

- Samspelet mellan vetenskap, demokrati och lagstiftning.
- Forskningen om etik inom vetenskap och teknik.
- Den ömsesidiga påverkan mellan vetenskap och kultur.
- Bilden av forskarna och deras roll.
- Allmänhetens förståelse för vetenskap och främjande av den offentliga debatten.

Högskolan – under ständig förändring

Stöd skall gå till lämpliga reformer som ger universiteten och högskolorna möjlighet att, tillsammans med näringslivet och samhället i stort, leva upp till sin roll som institution där kunskap genereras, sprids och utbyts (i linje med gemenskapens initiativ om universitets- och högskolebaserad forskning). Tyngdpunkten läggs på

- att fastställa bättre ramvillkor för en effektivare universitets- och högskoleforskning,
- att gynna etableringen av strukturerade partnerskap med näringslivet, med hänsyn till universitets och högskolors förmåga att styra forskningen, och
- att öka kunskapsutbytet mellan universitet och högskolor och samhället som helhet.

Andra åtgärdsområdet: En starkt potential och vidgade vyer.

Forskning och kön

Med utgångspunkt i riktlinjerna i kommissionens arbetsdokument, rådets slutsatser⁽¹⁾ och andra relevanta gemenskapsstrategier kommer ett ramverk för positiv särbehandling av kvinnor att ställas upp för att stärka deras roll i den vetenskapliga forskningen och förstärka jämställdhetsaspekten i forskning. Detta ramverk kommer att ligga till grund för politiska diskussioner, övervakning, samordning och stöd till forskning. Följande kommer att ingå:

- Förstärkning av kvinnors roll i vetenskaplig forskning och i beslutsfattande vetenskapliga organ.

⁽¹⁾ Women and science: excellence and innovation-gender equality in science (SEC(2005) 370), rådets slutsatser av den 18 april 2005.

- Jämställdhet inom forskning.
- Integrering av jämställdhetsaspekten i gemenskapens forskningspolitik och -program.

Ungdomar och vetenskap

Åtgärder skall utvecklas för att intressera fler människor oavsett bakgrund för vetenskapliga yrken, främja kontakter mellan generationer och öka kunskapsnivån i allmänhet när det gäller vetenskapliga frågor. Europeiska utbyten och samarbete kommer att inriktas på utbildningsmetoder inom vetenskapliga ämnen anpassade till en ung publik, stöd till lärare i vetenskapliga ämnen (koncept, material) och ökade kontakter mellan skola och yrkesliv. Dessutom kan stöd ges till sådana arrangemang med en bred europeisk dimension som för samman framstående forskare – i egenskap av förebilder – och lovande unga forskare. Frågor avseende grundforskning skall också undersökas med hänsyn till sociala sammanhang och kulturella värden. Följande tre aspekter står i fokus:

- Stöd till formell och informell utbildning i vetenskapliga ämnen i skolorna men även genom forskningscentrum och museer och andra relevanta medel.
- Starkare koppling mellan utbildning i vetenskapliga ämnen och en vetenskaplig karriär.
- Forsknings- och samordningsåtgärder för nya undervisningsmetoder inom vetenskapliga ämnen.

Tredje åtgärdsområdet: Bättre kommunikation mellan vetenskap och samhälle.

Denna verksamhet skall främja effektiva kanaler för tvåvägskommunikation som gör det möjligt för allmänhet och politiska beslutsfattare att komma i kontakt med vetenskapen och för forskare att komma i kontakt med allmänheten. Därigenom gynnas ett närmare samarbete och utbyte av bästa praxis mellan forskare och yrkesverksamma inom media. Samtidigt gynnas också deltagandet av bestämda målgrupper, såsom barn, ungdomar, forskare som önskar kontakt med allmänheten och den vetenskapliga pressen. Insatserna kommer att inriktas på att

- tillhandahålla tillförlitlig och snabb vetenskaplig information till pressen och andra medier,
- genomföra utbildningar för att överbrygga klyftan mellan medierna och forskarsamfundet,
- främja den europeiska dimensionen hos vetenskapliga evenemang som riktar sig till allmänheten,
- föra fram vetenskapen med hjälp av audiovisuella medier i form av europeiska samproduktioner och spridning av vetenskapliga program,
- gynna gränsöverskridande spetsforskning och vetenskapskommunikation genom eftertraktade forskarpriser, och
- forska fram förbättrade metoder och produkter för kommunikationsutbyte om vetenskap för att öka den ömsesidiga förståelsen mellan den vetenskapliga världen och en vidare krets av beslutsfattare, medier och allmänhet.

6. STÖD FÖR EN ENHETLIG UTVECKLING AV FORSKNINGSPOLITIKEN

Syfte

Att förbättra effektiviteten och samstämmigheten mellan medlemsstaternas och gemenskapens forskningspolitik och deras samordning med annan politik, öka den offentliga forskningens genomslagskraft och dess kopplingar till industrin, och stärka det offentliga stödet och dess hävstångseffekt på privata aktörers investeringar.

Tillvägagångssätt

Verksamheten inom ramen för denna del kommer att stödja en samstämmig utveckling av forskningspolitiken genom att den dels kompletterar en del av samordningen inom ramen för programmet Samarbete, dels bidrar till den del av gemenskapens politik och initiativ (t.ex. lagstiftning, rekommendationer och riktlinjer) som syftar till att förbättra samstämmigheten hos och effekterna av medlemsstaternas politik.

Verksamheten kommer att bidra till genomförandet av Lissabonstrategin – särskilt treprocentsmålet för investeringar i forskning – genom att medlemsstaterna och gemenskapen får hjälp att bedriva en mer effektiv politik för forskning och utveckling. Målet är att stärka den offentliga forskningen och dess koppling till näringslivet och främja privata investeringar i

forskning genom att öka det offentliga stödet och dess hävstångseffekt för privata investeringar. Detta kräver anpassningsförmåga vad gäller forskningspolitiken, användning av ett större antal instrument, samordning av ansträngningarna över gränserna och användning av andra strategier för att skapa bättre ramvillkor för forskning.

Verksamheter ⁽¹⁾

Åtgärder kommer att genomföras på följande två områden:

Första åtgärdsområdet: Övervakning och analys av forskningsrelaterad politik och industristrategier och deras konsekvenser.

Målet är att tillhandahålla information, belägg och analyser till stöd för utformningen, genomförandet, utvärderingen och den gränsöverskridande samordningen av den offentliga politiken. Detta omfattar följande:

- En informations- och underrättelsetjänst (Erawatch) till stöd för evidensbaserade forskningspolitiska beslut. Den bidrar även till att förverkliga det europeiska området för forskningsverksamhet genom att skapa en bättre förståelse för forskningspolitikens, -initiativens och -systemens egenskaper, beståndsdelar och utveckling på nationell och regional nivå. Här ingår regelbundna analyser ur ett europeiskt perspektiv av frågor som är viktiga för forskningspolitiska beslut – i synnerhet de faktorer som driver utvecklingen av forskningssystem framåt och hur de påverkar politik och förvaltningsstrukturer samt nya frågor/utmaningar och politiska alternativ, liksom en översyn på europeisk nivå av medlemsstaternas framsteg vid genomförandet av det europeiska området för forskningsverksamhet och treprocentsmålet.
- Övervakning av investeringar i industriell forskning för att tillhandahålla en fristående och kompletterande informationskälla för politiskt beslutsfattande och göra det möjligt för företag att få referenser för sina strategier för investering i forskning och utveckling, bland annat i sektorer av mycket stort intresse för EU:s ekonomi. Denna verksamhet omfattar bl.a. utarbetande av periodiska resultattavlor över investeringar i forskning och utveckling på företags- och sektornivå, övervakning av trenderna när det gäller privata investeringar i forskning och utveckling, utvärdering av faktorer som påverkar företags beslut och förfaranden vid sådana investeringar och genomförandet av analyser av ekonomiska och politiska följder.
- Utveckling och analys av indikatorer på forskningsverksamhet och av dess påverkan på ekonomin. Här ingår utarbetande och offentliggörande av nationella och regionala översikter och nyckeltal för forskning och teknik, i tillämpliga fall grundade på officiella statistiska indikatorer, en utvärdering av styrkor och svagheter hos medlemsstaternas system för forskning och utveckling och en analys av EU:s position och prestationsförmåga inom vetenskaplig och teknisk forskning.

Denna verksamhet kommer att genomföras i samarbete med det gemensamma forskningscentrumet och genom studier och expertgrupper.

Andra åtgärdsområdet: Samordning av forskningspolitik.

Syftet är att på frivillig basis stärka samordningen av forskningspolitiken genom

- åtgärder till stöd för genomförandet av öppna samordningsmetoden, och
- gränsöverskridande samlingsinitiativ på nationell eller regional nivå i frågor av allmänt intresse, där andra berörda parter deltar när så är lämpligt (däribland industrin, europeiska organisationer och organisationer som representerar det civila samhället).

Inom denna verksamhet kommer sådana frågor att hanteras som är av gemensamt intresse i samband med forskning och annan relevant politik och som bör tillämpas för att förverkliga det europeiska forskningsområdet och nå EU:s treprocentsmål när det gäller investeringar. Verksamheten kommer att bidra till att en mer effektiv nationell och regional politik utvecklas genom ömsesidigt lärande och inbördes utvärdering. Den kommer också att uppmuntra till samordnade eller gemensamma initiativ mellan grupper av länder och regioner som har intresse av forskningsområden med en utpräglad gränsöverskridande dimension eller sidoeffekter och, i tillämpliga fall, fastställa vilka frågor som kräver kompletterande och ömsesidigt förstärkta åtgärder på gemenskaps- eller medlemsstatsnivå.

Initiativ som tas av flera länder och regioner kan omfatta åtgärder såsom inbördes utvärdering av nationell och regional politik, utbyte av erfarenheter och av personal, gemensamma utvärderingar och konsekvensbedömningar samt utveckling och genomförande av gemensamma initiativ.

⁽¹⁾ Verksamhet med avseende på förstärkning och förbättring av det europeiska vetenskapssystemet, till exempel tar avsnittet Vetenskapen i samhället i detta särskilda program upp frågor som gäller vetenskapliga utlåtanden och vetenskaplig expertis och frågor som bidrar till "bättre lagstiftning".

7. INTERNATIONELLT SAMARBETE

Syfte

Europeiska gemenskapen behöver en kraftfull och konsekvent internationell politik för vetenskap och teknik för att kunna bli konkurrenskraftig och spela en ledande internationell roll. Alla internationella insatser som utförs i de olika programmen inom sjunde ramprogrammet kommer att genomföras inom ramen för en övergripande strategi för internationellt samarbete.

Den internationella politiken har tre inbördes förbundna mål:

- Att stödja Europas konkurrenskraft genom strategiska partnerskap med tredjeländer på utvalda vetenskapsområden och genom att knyta de bästa forskarna från tredjeländer till arbete i och med Europa.
- Att underlätta kontakterna med partner i tredjeländer i syfte att ge ökad tillgång till forskning som utförs på annat håll i världen.
- Att behandla särskilda problem som tredjeländer står inför eller som är av global natur, på grundval av ett gemensamt intresse och till ömsesidig nytta.

Tillvägagångssätt

För att tillsammans med bestämda tredjeländer (partnerländer i internationellt samarbete ⁽¹⁾) kartlägga och fastställa vilka prioriterade områden inom forskning av ömsesidigt intresse som skall genomföras genom särskilda åtgärder för internationellt samarbete inom det särskilda programmet *Samarbete*, kommer pågående strategidialoger och befintliga partnerskapsnätverk med de olika regionerna i dessa tredjeländer att förstärkas till stöd för genomförandet av dessa åtgärder. Genom stöd till multilateral samordning av nationella strategier och verksamheter på området för forskning och teknisk utveckling kommer samordningen av nationella program (medlemsstater, och associerade länder) att stödjas och därigenom sammanhållningen inom nationella verksamheter rörande internationellt vetenskapligt samarbete att förstärkas. Samarbetet med tredjeländer inom ramen för ramprogrammet kommer främst att avse följande grupper av länder ⁽²⁾:

- Kandidatländer. ⁽³⁾
- Partnerländerna i Medelhavsområdet, länderna på västra Balkan ⁽⁴⁾ liksom länder i Östeuropa och Centralasien ⁽⁵⁾ (EECCA).
- Utvecklingsländer, med inriktning på varje lands eller berörd regions särskilda behov ⁽⁶⁾.
- Tillväxtekonomier ⁽⁶⁾.

De tematiskt orienterade forskningsåtgärderna för internationellt samarbete genomförs inom ramen för det särskilda programmet *Samarbete*. De internationella åtgärderna när det gäller den mänskliga potentialen genomförs inom ramen för det särskilda programmet *Människor*. Övergripande stödåtgärder och sådana åtgärder som inte inriktar sig på specifika ämnen eller tvärvetenskapliga områden som omfattas av programmet *Samarbete* kommer att genomföras och kan i ett begränsat antal fall kompletteras med särskilda samarbetsåtgärder av ömsesidigt intresse. Den övergripande samordningen av internationella samarbetsåtgärder inom ramen för de olika programmen kommer att stärkas för att säkerställa ett samstämmigt tillvägagångssätt och utveckling av synergier med andra gemenskapsinstrument (t.ex. instrument för den europeiska grannskapspolitiken, ALA-förordningen, system för utvecklingsbistånd osv.). Med tanke på den erfarenhet som INTAS samlat och med utgångspunkt i dess arbete inom ramen för samarbetet med de östeuropeiska och centralasiatiska länderna, kommer kontinuitetsskapande verksamhet att bedrivas inom detta program och programmen *Samarbete* och *Människor*.

Kommissionen kommer att säkerställa samordning av de internationella samarbetsåtgärderna under hela ramprogrammet och även en politisk dialog med partnerländer, regioner och internationella forum.

⁽¹⁾ Se reglerna för deltagande.

⁽²⁾ För närvarande är nio partnerländer i Medelhavsområdet och sex länder i Östeuropa och Centralasien parter i den europeiska grannskapspolitiken.

⁽³⁾ Andra än associerade kandidatländer.

⁽⁴⁾ Andra än associerade potentiella kandidatländer.

⁽⁵⁾ Armenien, Azerbajdzjan, Georgien, Kazakstan, Kirgizistan, Moldavien, Ryssland, Tadzjikistan, Turkmenistan, Ukraina, Uzbekistan och Vitryssland.

⁽⁶⁾ Det noteras att det finns både utvecklingsländer och tillväxtekonomier i Latinamerika.

Verksamhet

Den viktigaste verksamheten för utveckling av gemensamt beslutade strategier för internationellt vetenskapligt samarbete är följande:

Biregional samordning av vetenskapligt och tekniskt samarbete, inklusive fastställande av prioriteringar och strategier för vetenskapligt och tekniskt samarbete

Gemenskapssamarbetet inom vetenskap och teknik för fastställande av prioriteringar kommer att utgå från en bred politisk dialog med partnerländerna och -regionerna med beaktande av deras forskningskapacitet och sociokulturella villkor. Denna dialog om vetenskapligt och tekniskt samarbete skall äga rum på flera olika nivåer, t.ex. inom internationella forum (FN:s olika konventioner), institutionaliserade biregionala samtal⁽¹⁾, däribland möten Asien-Europa (ASEM), dialogen mellan Latinamerika, Västindien och EU, partnerskapen mellan Medelhavsområdet och västra Balkan, EU-AVS-länderna (länder i Afrika, Västindien och Stillahavsområdet) och dialoger med östeuropeiska länder, länder i Centralasien⁽²⁾, samt bilaterala och multilaterala överenskommelser och informella tvärregionala möten mellan forskare och andra samhällsaktörer.

Förstärkning av biregionala/bilaterala dialoger för utarbetande av riktlinjer och ramar för det internationella samarbetet inom vetenskap och teknik kommer, liksom gemensam kartläggning av forskningsområden av ömsesidigt intresse, att ges högsta prioritet. Dessa dialoger utgör tillsammans med partnerskapen inom vetenskap och teknik det mest effektiva sättet att nå globala och ömsesidigt överenskomna mål när det gäller regionala och landsspecifika behov. Det internationella samarbetet på området för vetenskap och teknik inom ramprogrammet kommer att samordnas genom den integrerade forskningspolitik som blir resultatet av dessa dialoger och av avtal om vetenskap och teknik⁽³⁾.

Initiativen kommer att genomföras genom särskild internationell samarbetsverksamhet varigenom de biregionala dialogerna kommer att utvecklas i nära samförstånd med medlemsstater, associerade länder och partnerländer i internationellt samarbete.

Denna prioritetssättning och fastställandet av politiken för vetenskapligt och tekniskt samarbete får direkta och mätbara effekter för övrig verksamhet som planeras i samband med det internationella samarbetet rörande vetenskap och teknik inom ramen för det särskilda programmet *Kapacitet*. Dessa effekter utgörs av förstärkning och utveckling av avtal och partnerskap om vetenskap och teknik och en positiv synergieffekt för samordningen av nationell politik och verksamhet när det gäller internationellt samarbete på detta område.

Inom ramen för avtal om vetenskap och teknik och i enlighet med fastställda prioriteringar skall satsningar först och främst göras för att identifiera helt nya områden som förtjänar åtgärder och uppbackning från politiskt håll och som kan genomföras inom dessa teman.

När forskare får delta i nationella forskningsprogram i tredjeländer blir det dessutom möjligt att fullt ut utnyttja möjligheterna i avtalen om vetenskap och teknik. Samtidigt får dessa forskare kunskap om tredjelandets forskningssystem och -kultur och kan själv sprida kunskap om forskningen i sina hemländer. Ramprogrammet kommer därför att täcka kostnaderna för deltagandet av forskare från medlemsstaterna och associerade länder i nationella forskningsprogram i tredjeländer när detta är till ömsesidig nytta. Ett sådant samarbete kommer att ske på konkurrensutsatt grund.

De gemensamma projekt som utvecklas inom nämnda dialoger och avtal för vetenskapligt och tekniskt samarbete kommer att vara behovsstyrda och ganska omfattande i fråga om partnerskap, kompetens och finansiering samt ha betydande socioekonomiska effekter. Projekten skall vara inriktade på de prioriterade ämnen som valts ut i samband med dialogen om vetenskapligt och tekniskt samarbete inom de regionala forumen, och särskilda ansökningsomgångar kommer att utlysas för de olika regionerna eller grupperna av partnerländer i internationellt samarbete. Resultatet av dessa dialoger kommer att beaktas när prioriteringar görs och behov fastställs för de särskilda internationella samarbetsåtgärderna inom de olika temana i det särskilda programmet *Samarbete*.

Bilateral samordning för förbättring och utveckling av partnerskap inom vetenskap och teknik

De fastställda prioriteringarna kommer att vidareutvecklas och omsättas till konkreta åtgärder genom att likvärdiga partnerskap upprättas där många olika aktörer ingår (partner inom forskning, industri, förvaltning och civilsamhälle) för uppbyggnad av forskningskapacitet och genomförande av forskningsåtgärder. Detta har visat sig vara det bästa sättet att få fram styrkorna hos dessa partner, så att största möjliga synergieffekt uppnås. För att dessa partnerskap skall kunna hantera de olika behoven på global, regional och nationell nivå krävs tvärvetenskapliga metoder.

⁽¹⁾ Biregionala samtal innebär i detta sammanhang dialogen mellan medlemsstaterna, gemenskapen och berörda tredjeländer.

⁽²⁾ Här kan det internationella centrumet för vetenskap och teknik (CIST) och det vetenskapliga och tekniska centrumet (STCU) också ingå.

⁽³⁾ Med beaktande av gemenskapens intressen har avtal ingåtts med alla större industrialiserade partnerländer och partnerländer inom tillväxtekonomier, och med nästan alla länder som ingår i den europeiska grannskapspolitiken.

Utvecklingen av partnerskapen för vetenskap och teknik grundas på biregionalt ledarskap och samordning av politiska initiativ inom de prioriterade områdena. De kommer att ledas av styrgrupper som består av ett begränsat antal representanter från varje region och är öppna för alla partner i de berörda regionerna med hänsyn till intressen och forskningskapacitet. Partnerskapen skall främja gemensamma forskningsverksamheter och en löpande politisk dialog om ändamålsenligheten och effektiviteten hos det genomförda samarbetet, samt identifiera framtida behov.

Stöd till samordning av den nationella politiken och till medlemsstaters och associerade länders verksamhet inom ramen för internationellt samarbete inom forskning och teknik

För att främja en effektiv och ändamålsenlig gemenskapsstrategi för internationellt vetenskapligt samarbete, krävs en löpande samordning av nationell politik för att genomföra åtaganden som ingåtts genom biregionala och bilaterala dialoger om vetenskap och teknik.

Genom denna samordning kommer effektiviteten och effekten av de pågående bilaterala initiativ som rör samarbete i vetenskap och teknik mellan medlemsstaterna och partnerländer i internationellt samarbete att förstärkas, liksom de positiva synergieffekterna dem emellan. Den kommer också att öka komplementariteten mellan gemenskapens och medlemsstaternas vetenskapliga och tekniska verksamhet inom ramen för samarbetet.

Dessutom kommer genomförandet av en "gemensam vision" att gynnas genom innovativa programmetoder och ett närmare samarbete mellan och med medlemsstaterna rörande utveckling och genomförande av en samordnad insats inom EU när det gäller forskning och teknik.

BILAGA II

PRELIMINÄR FÖRDELNING AV BELOPPET

		<i>(miljoner EUR)</i>
Forskningsinfrastruktur ⁽¹⁾		1 715
Forskning till förmån för små och medelstora företag		1 336
Kunskapsregioner		126
Forskningspotential		340
Vetenskap i samhället		330
Enhetlig utveckling av forskningspolitiken		70
Internationellt samarbete		180
	Totalt	4 097

⁽¹⁾ Inklusivt ett bidrag på högst 200 miljoner EUR till Europeiska investeringsbanken för dess finansieringsfacilitet med riskdelning, enligt bilaga III. Ett belopp i storleksordningen 100 miljoner EUR kommer att avsättas till årliga betalningar för perioden 2007–2010.

BILAGA III

FINANSIERINGSFACILITET MED RISKDELNING

I enlighet med bilaga II kommer gemenskapen att tillhandahålla ett bidrag (samordnings- och stödåtgärd) för Europeiska investeringsbanken (EIB) som kommer att vara en riskdelningspartner när det gäller finansieringsfaciliteten med riskdelning (nedan kallad finansieringsfaciliteten). Finansieringsfaciliteten som kommer att samfinansieras av gemenskapen och EIB har som mål att främja den privata sektorns investeringar över hela Europa i forskning, teknisk utveckling och demonstration samt innovation.

Gemenskapens bidrag kommer att öka bankens kapacitet att hantera risker, vilket möjliggör i) en större volym på EIB:s låne- och garantiverksamhet för en viss risknivå samt ii) finansiering av europeiska FoTU-åtgärder som är förknippade med större risker än vad som skulle ha varit möjligt utan ett sådant gemenskapsstöd och på så sätt bidra till att avhjälpa marknadsbrister. Dess mål kommer att vara att

- tillföra mervärde på områden där marknaden inte kan tillhandahålla den finansiering som krävs, och
- ge en katalysatoreffekt genom att fungera som en hävstång för privat investering.

Gemenskapens bidrag kommer att avsättas till finansieringsfaciliteten enligt bestämmelserna i bilaga II.

EIB kommer att låna ut pengar som kommer från internationella finansmarknader och lämna garantier till sina finanspartner i enlighet med sina vanliga regler och förfaranden.

Banken kommer att använda detta bidrag enligt "först till kvarn"-principen för stöd och kapitaltilldelning inom banken för att täcka en del av de risker som är förbundna med denna verksamhet till stöd för de europeiska FoTU-åtgärder som uppfyller kraven.

Utifrån sin finansiella utvärdering kommer EIB att bedöma nivån på den finansiella risken och fastställa ett belopp för stödet och kapitaltilldelningen.

Riskbedömningen och rangordningen, och de beslut som sedan fattas om stöd och kapitaltilldelning, kommer att följa standardförfaranden vid banken enligt dess strukturerade finansieringsfacilitet som godkänns och övervakas av aktieägarna och ibland uppdateras och ändras. De kommer inte att ändras till följd av gemenskapens bidrag.

Risken för gemenskapsbudgeten är begränsad till de belopp som betalas eller avsätts till betalning. Det kommer inte att ge upphov till någon ansvarsförbindelse för gemenskapsbudgeten eftersom återstående risker tas av EIB.

Gemenskapens bidrag kommer att betalas ut årligen på grundval av en flerårsplan och med hänsyn till efterfrågeutvecklingen. Det årliga beloppet kommer att fastställas i arbetsprogrammet, på grundval av den verksamhetsrapport och de prognoser som EIB lägger fram.

Den överenskommelse om bidrag som skall ingås med EIB efter nära samråd med medlemsstaterna kommer att innehålla villkoren för hur gemenskapsbidraget kan användas för att täcka stöd och kapitaltilldelning. Avtalet kommer bland annat att innehålla följande villkor:

Stödberättigande för gemenskapens FoTU-åtgärder. Utvecklingen av forskningsinfrastruktur som finansieras av gemenskapen inom ramen för detta särskilda program skall automatiskt vara bidragsberättigande. Rättsliga enheter som är etablerade i tredjeländer som inte är associerade länder är också stödberättigade om de deltar i indirekta åtgärder inom sjunde ramprogrammet, och deras kostnader berättigar till gemenskapsfinansiering. Även annan forskningsinfrastruktur av europeiskt intresse kan övervägas.

- Finansieringsfaciliteten kommer att erbjudas i alla medlemsstater och associerade länder för att se till att alla rättsliga enheter, oberoende av storlek (och inbegripet små och medelstora företag samt forskningsorganisationer, däribland universitet), i alla medlemsstater får omfattas av detta instrument för finansiering av deras verksamhet i stödberättigande åtgärder.

Innovationsverksamhet av kommersiell natur berättigar till finansieringsfaciliteten endast via användning av EIB:s eget bidrag.

- Enligt den förordning om regler för deltagande som antagits i enlighet med artikel 167 i fördraget skall överenskommelsen också fastställa förfaranden för gemenskapen att i vederbörligen motiverade fall motsätta sig att EIB använder gemenskapens bidrag.
- Reglerna för fastställande av den andel av den finansiella risken som skall täckas av gemenskapens bidrag och den risktröskel över vilken EIB kan använda gemenskapens bidrag samt uppdelningen av motsvarande inkomst. Nivån på gemenskapens bidrag för varje verksamhet skall vara avhängig av den finansiella riskbedömning som EIB gör. Nivån på det totala stödet och kapitaltilldelningen för största delen av finansieringsfacilitetens verksamhet förväntas stanna inom 15–25 % av det nominella värdet av denna. Nivån på de totala beloppen för stöd och kapitaltilldelning från gemenskapen skall aldrig överstiga 50 % av värdet på det nominella lånet eller den nominella garantin. Inom varje verksamhet kommer riskdelning att föreligga.
- Formerna för gemenskapens övervakning av EIB:s låne- och garantiverksamhet i samband med gemenskapens bidrag, inklusive verksamhet genom EIB:s finanspartner.

EIB får endast använda gemenskapens bidrag till verksamhet som godkänts mellan den dag då detta särskilda program träder i kraft och den 31 december 2013.

Räntor och inkomster som genereras av gemenskapens bidrag under denna period skall årligen rapporteras av EIB till kommissionen som skall informera Europaparlamentet och rådet. I enlighet med artikel 18.2 i budgetförordningen skall de betraktas som inkomster som får avsättas till finansieringsfaciliteten och tas med i budgeten.

När arbetsprogrammet antas får kommissionen besluta att för någon annan indirekt åtgärd inom forskningsinfrastrukturen i detta särskilda program omfördela belopp som inte används av finansieringsfaciliteten och därför återkrävs från EIB efter den utvärdering efter halva tiden som avses i bilaga II till ramprogrammet. I utvärderingen efter halva tiden kommer en extern konsekvensbedömning av finansieringsfaciliteten att ingå.

Kommissionen kommer nära att övervaka den faktiska användningen av gemenskapens bidrag inklusive efterhandsbedömningar av framgångsrika inslag i åtgärden och regelbundet rapportera till programkommittén. Dessutom kommer kommissionen att införa många konstateranden i detta avseende i den årliga rapporten om verksamhet inom området för forskning och teknisk utveckling som den skall överlämna till Europaparlamentet och rådet i enlighet med artikel 173 i fördraget.

*BILAGA IV***GEMENSAMT GENOMFÖRANDE AV FORSKNINGSPROGRAM SOM INTE FINANSIERAS AV GEMENSKAPEN**

Ett initiativ för det gemensamma genomförandet av nationella forskningsprogram kartläggs nedan i vägledande syfte, och skulle kunna omfattas av ett separat beslut på grundval av artikel 169 i fördraget. Ytterligare initiativ kan kartläggas och föreslås under genomförandet av sjunde ramprogrammet.

Om detta beslutas skulle en särskild genomförandestruktur upprättas, tillsammans med den organisation och de styrande organ som behövs för genomförandet av åtgärden. I enlighet med bilaga II skulle gemenskapen kunna ge ekonomiskt stöd till initiativet upp till det belopp som anges i bilaga II och delta aktivt på det sätt som är lämpligast för åtgärden.

Initiativ enligt artikel 169 (EG-fördraget) inom området små och medelstora företag som bedriver forskning

Syftet kommer att vara att inleda och genomföra ett gemensamt FoU-program till förmån för små och medelstora företag som bedriver forskning, för att på så sätt ge deras forskningskapacitet och innovationskraft en skjuts framåt. Initiativet kommer att bygga vidare på Eureka och därmed stimulera och stödja gränsöverskridande FoU-projekt som leds av sådana företag. Det kompletterar andra åtgärder inriktade på små och stora företag som vidtas inom ramen för sjunde ramprogrammet.

Gemenskapen kommer att ge ekonomiskt stöd till initiativet och delta i genomförandet på det sätt som är lämpligast för åtgärden.

BILAGA V

INFORMATION SOM KOMMISSIONEN SKALL LÄMNA I ENLIGHET MED ARTIKEL 8.4

1. Information om åtgärder som gör det möjligt att övervaka varje förslags hela livstid och som särskilt omfattar
 - framlagda förslag,
 - utvärderingsresultat för varje förslag,
 - avtal om bidrag,
 - genomförda åtgärder.
2. Information om resultatet av varje ansökningsomgång och genomförande av åtgärder som särskilt omfattar
 - resultaten av varje ansökningsomgång,
 - resultatet av förhandlingarna om avtal om bidrag,
 - genomförande av åtgärder, däribland uppgifter om betalningar och resultatet av åtgärder.
3. Information om genomförandet av program, däribland relevant information om ramprogrammet, det särskilda programmet och varje verksamhet.

Denna information (särskilt om förslag, utvärderingen av dessa och avtal om bidrag) bör lämnas i enhetligt, strukturerat format som kan läsas och behandlas elektroniskt och som man kan få tillgång till genom IT-baserad information och ett rapportsystem som gör det lätt att analysera uppgifter.
